

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.322/2022/7.

A felperes:

felperes neve Zrt. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Zöld Katalin Eszter (jogi képviselő címe)

Az alperesek:

I. rendű alperes: I. r. alperes neve (I. r. alperes címe)

II. rendű alperes: II. r. alperes neve (I. r. alperes címe)

III. rendű alperes: III. r. alperes neve (I. r. alperes címe)

IV. rendű alperes: IV. r. alperes neve (IV. alperes címe)

Az alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Veres István (jogi képviselő címe)

A per tárgya:

Kezességi szerződésen alapuló díjtartozás

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 5.P.20.004/2022/12.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperesek, 5.P.20.004/2022/13., 15.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy külön felhívásra egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 2 500 000 forint (kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3 000 000 (hárommillió) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] A minisztérium neve által kiírt pályázat elnyerése folytán a B... Bt. részére a támogatást nyújtó alap neve 83,8 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyújtott. A B... Bt. a Kormányhivatal neve ún. hatósági szerződést kötött a támogatásról. A hatósági szerződésben megállapodtak, hogy a B... Bt. a település 1 neve fióktelepén létesítendő beruházás keretében 2015. február 28-áig felveszi az új munkahelyekre a meghatározott számú munkavállalót, akiket 2017. február 28-áig munkaviszony keretében folyamatosan foglalkoztat. A beruházási projekt keretében megvásárolt tárgyi eszközök segítségével létrehozott kapacitást pedig a beruházás befejezésétől számított 3 évig fenntartja és működteti.

[2] A B... Bt. kedvezményezettnek a hatósági szerződésből eredő kötelezettségei teljesítése biztosítékaul a felperes a támogatási összeg 120%-a erejéig vállalt feltétel nélküli és visszavonhatatlan készfizető kezességet. A biztosíték nyújtására a hatósági szerződés aláírásával vállalt a felperes kötelezettséget.

[3] A felperes a 2014. május 9-én kelt készfizető kezességvállaló kötelezvényében, mint készfizető kezes feltétlen és visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt, hogy ha a kedvezményezett valamely szerződésszegése következtében fizetési kötelezettsége keletkezik, akkor helyette – írásbeli lehívásra – készfizető kezesként helyt áll. A kötelezvény a kezesi helyállás tartamát 2014. május 9-étől 2018. április 30-áig terjedő időben határozta meg, a kötelezvény összege 100 500 000 forint volt.

[4] A B... Bt. és a felperes 2014. május 9-én együttműködési szerződést kötöttek, melyben rögzítették, hogy a felperes a B... Bt.-nek a szerződő fél neve kötött szerződésben vállalt kötelezettségeiért 2014. május 9-től 2018. április 30-ig terjedő hatállyal 100 500 000 forint erejéig készfizető kezességet vállalt. A szerződés II/5. pontja szerint a felperest a vállalt garancia után évi 4,5% garanciadíj illeti meg, amelynek első részletét a B... Bt. 2014. május 9-éig egy összegben fizeti meg, és ez 2014. december 31-éig fedezi a garanciadíjat. A B... Bt. a fennmaradó garanciadíjat a futamidő végéig fedező összeget minden garancia-időszak lejártát megelőző legkésőbb három nappal vállalta évente egy összegben megfizetni a felperes megjelölt számlájára.

[5] Az V/1. pont értelmében azonnali hatályú felmondásnak van helye a másik fél súlyos szerződésszegése esetén.

[6] Az V/2. pont szerint a szerződés megszűnése esetén a felperest időarányos garanciadíj illeti meg. A tartozásért az I. rendű alperes, mint a társaság belfogója, valamint a II. rendű alperes kültagként készfizető kezességet vállaltak.

[7] A szerződést és a kötelezettségvállalást dr. közjegyző neve közjegyző a közjegyzői okirat száma. számú közjegyzői okiratba foglalta 2014. május 9-én.

[8] A felperes a 2015-re esedékes garanciadíjról (4 522 500 forintról), 2014. november 30-ai, majd pedig a 2016. évi garanciadíjról (4 522 500 forintról) 2015. november 12-ei esedékességgel állított ki díjbekérőt, melyeket személy 1 neve vett át, aki ekkor a B...-Trade Kft.-nek volt az ügyvezetője.

[9] A kedvezményezett bt. kérelmére a támogatási szerződést a beruházási szerződés befejezésére nyitva álló határidő tekintetében először 2015. március 30. napjáig, majd 2015. augusztus 31. napjáig meghosszabbították. A beruházás fenti időpontú, engedélyes befejezését követően a záró pénzügyi elszámolást 2015. szeptember 15. napjáig kellett volna a bt.-nek benyújtania.

[10] A hatósági szerződés alapján a támogató a bt. részére 16 750 000 forint előleget fizetett meg, melyből a támogatott a beruházás részeként egy Futura hídorofób építőipari alapanyag-gyártó berendezést szerzett be. A támogató ellenőrzés alapján megállapította, hogy a berendezés a telephelyen megtalálható, ezt követően a teljes támogatási összeg kifizetésre került. A bt. 2015. szeptember 16-án kelt nyilatkozatában bejelentette, hogy a beruházást az előírt határidőre nem fejezte be, kérte a teljesítési határidőt 2015. október 30. napjára módosítani. A felperes a meghosszabbított időtartamra kiállította a kért készfizető kezességi kötelezvényt, azonban azt a támogató alakilag és tartalmilag is hiányosnak minősítette. A

támogató a szerződésmódosítás iránti kérelmet végül nem fogadta el és a hatósági szerződést 2015. november 5-én kelt írásbeli nyilatkozattal azonnali hatállyal felmondta. Az indokok között szerepelt, hogy a késedelmesen benyújtott készfizető kezesi kötelezvény sem alakilag, sem tartalmilag nem felelt meg a hatósági szerződésben foglalt követelményeknek. A kormányhivatal megállapította továbbá, hogy a kedvezményezett megszegte a hatósági szerződésben foglalt kötelezettségét azzal, hogy a beruházását a 2015. augusztus 31-ig nyitva álló határidőig sem fejezte be. Külön kitért továbbá arra, hogy befejezettnek akkor minősül a beruházás, amikor a műszaki átadást követően a beruházás eredményeként végzett tevékenységhez a vállalkozás valamennyi szükséges szakhatósági engedélyt megkapja. A kormányhivatal 2016. február 10. napján jogerős határozatával a B... Bt.-t 83 750 000 forint támogatás és 470 836 forint késedelmi pótlék visszafizetésére kötelezte. A támogatott a fizetési kötelezettségének önként nem tett eleget, az erre tekintettel kibocsátott azonnali beszedési megbízás útján 344 839 forint térült meg. A kormányhivatal ezt követően a felperest, mint készfizető kezeset szólította fel helytállásra, azonban ekkor ez is eredménytelen maradt.

[11] A B... Bt. elleni végrehajtási eljárásban az adóhatóság 1 493 414 forintot tudott még behajtani; 2018. február 19. napján a társaság telephelyén ingóságokat foglaltak le, köztük a Futura hidrofób vakolatgyártó gépsor is lefoglalásra került, melyre vonatkozóan a felperes jelzálogjoggal rendelkezik. A felperes bírósági határozat alapján bekapcsolódott a végrehajtási eljárásba, a gépsor értékesítésére azonban még nem került sor.

[12] Egy másik, szintén a minisztérium neve által kiírt pályázatot a B...-Trade Kft. nyert el, amely cég tagja I. rendű alperes, ügyvezetője személy 1 neve volt. A támogatást nyújtó alap neve 239 millió forint vissza nem térítendő támogatás biztosításáról döntött. A B...-Trade Kft. a Kormányhivatal neve 2014. május 12-én hatósági szerződést kötött a támogatásról. A szerződésen megállapodtak, hogy a B...-Trade Kft. a 239 000 000 forint vissza nem térítendő támogatást a pályázatban megnevezett település 1 neve lévő fióktelepként bejegyzett telephelyen megvalósítandó, eszközbeszerzéssel kombinált munkahelyteremtés beruházási projektre fordíthatja.

[13] A szerződés módosításában a B...-Trade Kft. úgy nyilatkozott, hogy a beruházást 2014. május 1-jén megkezdte és 2015. május 31-ig befejezi, a szerződésben meghatározott számú munkavállalót felveszi és 2017 február 28-ig foglalkoztatja.

[14] A felperes a 2014. május 9-én kelt készfizető kezességvállaló kötelezvényében, mint készfizető kezes feltétlen és visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt arra, hogy ha a kedvezményezett valamely szerződésszegése következtében fizetési kötelezettsége keletkezik, akkor helyette – írásbeli lehívásra – készfizető kezesként helyt áll. A kötelezvény a kezesi helytállás tartamát 2014. május 9-étől 2018. április 30-áig terjedő időszakra nézve határozta meg, a kötelezvény összege 287 160 000 forint.

[15] A fenti kezességvállaláshoz kapcsolódóan is kötött a felperes a kft.-vel együttműködési megállapodást, melynek szerződési feltételei – az összeg meghatározástól eltekintve – megegyeztek a bt.-vel kötött megállapodásával.

[16] A felperes kezesi helytállása esetére az I. rendű alperes készfizető kezességet vállalt biztosítékként a felperes irányában (II/3. pont).

Az V/1. pont értelmében azonnali hatályú felmondásnak van helye a másik fél súlyos szerződésszegése esetén.

Az együttműködési és a kezességi szerződést dr. közjegyző neve közjegyzői okirat száma2. számú közjegyzői okiratba foglalta.

[17] A felperes a 2015-re esedékes garanciadíjról (12 922 200 forintról) 2014. november 30-ai, a 2016. évi garanciadíjról (12 922 200 forintról) 2015. november 12-ei esedékességgel állított ki díjbekérőt, melyeket szintén személy 1 neve vett át.

[18] A szerződés alapján a kormányhivatal a B...-Trade Kft.-nek 47 800 480 forint támogatási előleget folyósított, a további támogatást a szerződés időközbeni felmondása miatt nem fizette ki. A támogató a beruházás befejezésének és a záró pénzügyi beszámoló benyújtásának elmulasztása miatt a hatósági szerződést azonnali hatállyal felmondta, 2015. november 5. napján jogerős határozattal pedig a kedvezményezettet 47 800 480 forint tőke és 491 361 forint késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte. A kedvezményezett 17 247 929 forint erejéig tett eleget visszafizetési kötelezettségének, míg a fennmaradt 31 469 701 forint megfizetésére a kormányhivatal neve a felperest, mint készfizető kezest hívta fel.

[19] A felperes önkéntes teljesítése hiányában a kormányhivatal bírósághoz fordult. Az törvényszék neve 12. P. 20068/2020/58. számú ítéletével kötelezte a jelen per felperesét, hogy fizessen meg a kormányhivatalnak 31 435 896 forintot, ennek 2016. április 1-től; valamint

82 137 987 forintot, és ennek 2017. november 10-étől a kifizetésig minden naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, továbbá 1 200 000 forint perköltséget.

[20] A ítéltábla neve Pf.II.20273/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, a jelen per felperesét további 400 000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Az ítéleti marasztalások a felperes ismertetett együttműködési szerződésekből eredő kezesi felelősségén alapulnak.

[21] Az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonában állt az ingatlan címe alatt felvett lakóház, udvar megjelölésű, 661 m2 területű ingatlan, melyet a 2015. április 20-án létrejött ajándékozási szerződéssel az I. rendű alperes a gyermekeinek, a III. és a IV. rendű alpereseknek ajándékozta, saját és a felesége (II. rendű alperes) holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelten. Az ingatlantulajdon földhivatali átvezetése III. és IV. rendű alperesek javára megtörtént.

[22] A felperes 2020. november 18-án fizetési meghagyás kibocsátását kérte a garanciadíjak megfizetésére kötelezés érdekében. A dr. közjegyző neve2 közjegyző által

közjegyzői okirat száma3. számon kibocsátott fizetési meghagyás ellen az I. és a II. rendű alperesek ellentmondást nyújtottak be, ennek nyomán az ügy perré alakult.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

[23] A felperes módosított (felemelt és kiterjesztett) keresetében kérte, kötelezze a bíróság az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a részére 5 773 932 forintot (közjegyzői okirat száma.);

külön kötelezze a bíróság az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a javára 16 497 932 forintot (közjegyzői okirat száma2.); kötelezze a bíróság az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 4 522 500 forintnak 2014. december 1-jétől; 1 251 432 forintnak 2015. november 13-ától a kifizetésig a Ptk. 6:155. §-a alapján számított késedelmi kamatát;

kötelezze a bíróság az I. rendű alperest, hogy fizesse meg a felperesnek 12 922 200 forintnak 2014. december 1-jétől; 3 575 732 forintnak 2015. november 13-ától a kifizetésig a Ptk. 6:155. §-a alapján számított késedelmi kamatát.

[24] Állapítsa meg a bíróság, hogy az I. és II. rendű alpereseknek a III. és IV. rendű alperesekkel az újkígyósi 2126/27. helyrajzi szám alatt felvett ingatlan átruházására kötött szerződése a felperessel szemben hatálytalan, és kötelezze a III. és a IV. rendű alpereseket, hogy ha az I. és II. rendű alperessel szembeni 146 382 093 forint és járulékai követelése nem behajtható, annak kielégítését tűrjék a szerződéssel átruházott ingatlanból.

[25] Kötelezze a bíróság az I. és II. rendű alperest egyetemlegesen 85 011 916 forint megfizetésére;

a bíróság az I. rendű alperest 33 026 854 forint megfizetésére; továbbá

kötelezze az I. és a II. rendű alpereseket egyetemlegesen 6 071 459 forint megfizetésére.

[26] A felperes álláspontja szerint a garanciadíj iránti követelések az együttműködési szerződéseken alapulnak. Az együttműködési szerződések V/2. pontjának megfelelően a felperes az éves garanciadíjat arányosította, így 2016-ra a B... Bt.-vel szemben 1 251 432 forint, a B...-Trade Kft.-vel szemben 3 575 732 forint követelése keletkezett garanciadíj jogcímén ebben az évben. Előadta továbbá, hogy jogerős marasztalás folytán a kormányhivatalnak a kezesi helyállás keretében 2021. december 30-án összesen 119 638 770 forintot megfizetett, melyet banki átutalási bizonylattal igazolt.

[27] Az alperesek között létrejött ajándékozási szerződés az I. és II. rendű alperesek tartozásának fedezetét vonja el. A felperes ebben a körben arra is hivatkozott, hogy 2015

júniusában kölcsönszerződéseket és kezesi szerződést is kötöttek. Az időpontok közelsége a szerződő felek rosszhiszeműségére enged következtetni.

[28] Az I. rendű alperes 2019. december 20-án egy e-mail üzenetben elismerte a tartozást, azt sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem vitatta, és vállalta, hogy 2020. január 15-éig teljesít, erre azonban nem került sor. Sem a bt., sem a kft. nem fizette meg a garanciadíjat, az I. és a II. rendű alperesek szintén nem teljesítettek kezesként.

[29] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

[30] Védekezésük szerint az együttműködési megállapodások VI. 3. és 5. pontja a felek közötti kommunikáció eszközül a Magyar Posta könyvelt levélpostai küldeményeit rendelték, ezért az e-mailen tett jognyilatkozatot nem ismerték el hatályosnak. A felek gyakorlatában a fizetési kötelezettséget számla kiállítása előzte meg, nem díjbekérő. A felperes által hivatkozott e-mail sem a követelés jogalapját, sem összecszerűségét nem tartalmazza, ekként tartozáselismerésnek nem tekinthető, továbbá a II. rendű alperes tartozáselismerést tartalmazó nyilatkozatot egyáltalán nem tett. Az e-mail idején egyébként a felperes és a bt., valamint az kft. között számos pénzügyi jellegű jogviszony fennállt, s nem derül ki, hogy az e-mailen tett nyilatkozat mire vonatkozott. személy 1 neve nem volt a bt. képviselőjére jogosult, így neki nem lehetett e cégnek szóló fizetési felhívásokat hatályosan kézbesíteni.

[31] A felperes megszegte a szerződést, nem teljesítette a kezesi kötelezettségét a kormányhivatallal szemben, ezért garanciadíjra nem tarthat igényt. A hatósági szerződés felmondása nyomán indult végrehajtási eljárásba zálogjogosultként bekapcsolódott, de akadályozza a lefoglalt vagyon végrehajtási értékesítését, mely a tartozások fedezetéül szolgálhatna.

[32] Alperesek érdemi védekezésként a felperes szerződésszegésére hivatkoztak, mert álláspontjuk szerint a kezességvállalásról szóló kötelezvényt a felperes nem megfelelő időben és módon adta ki.

[33] Az alperesek szerint a garanciadíj-követelés elévült [Ptk. 6:22. §; 6:23. §; 6:25. §], mert azt a felperes nem érvényesítette bírósági úton az elévülési idő alatt. Az esedékesség a fizetési határidő lejártakor áll be, ezért az I. és II. rendű alperesek szerint a követelés 2019. november 30-án elévült, így az ennél később közölt elismerés még akkor sem lenne alkalmas a megszakításra, ha az egyébként a tartozáselismerés kritériumainak megfelelné.

[34] A díjbekérők nem alkalmasak a követelés érvényesítésére. A gyakorlat a felek között az volt, hogy a felperes helytállt a bt. és a kft. tartozásáért, és az ahhoz kapcsolódó garanciadíjról számlát állított ki. A díjbekérő nem számla, nem szigorú számadású bizonylat, nem alkalmas a követelés fennállásának a bizonyítására. A díjbekérőkön feltüntetett esedékesség sem helyes, mert az együttműködési szerződés II. 5. pontja szerint a társaság a garancia díját a futamidő végéig fedező összeget minden garancia-időszak lejártát megelőző legkésőbb három nappal vállalja egy összegben megfizetni. A 2014. évi garancia díját 2019. május 9-én fizette meg, a 2015-ös pedig 2015. december 28-án lett volna esedékes.

[35] A felperes a kormányhivatallal szembeni helytállási kötelezettségét nem teljesítette, továbbá a támogatási szerződés felmondása nyomán indult végrehajtási eljárásba bekapcsolódott zálogjogosultként, azonban az érintett gépek értékesítését akadályozza, ezzel maga okozza azt, hogy a követelése nem térül meg. A felperes sem 2015-re, sem 2016-ra nem állt helyt a szerződés alapján, ezért ezekre az évekre díjkövetelést nem alapíthat.

[36] A III. és IV. rendű alperesek javára történt ajándékozás nem vonhatta el a tartozás fedezetét, mert azt két hónappal az együttműködési és a kezesi szerződés előtt kötötték. Emellett a GS015/H06 gyártási számú és egyedi azonosítójú, Futura hidrofób vakolatgyártó gépsoron a felperes zálogtárgy azonosítószámon jelzálogjoggal rendelkezik, mely alapján a folyamatban lévő végrehajtási eljárásba is bekapcsolódott zálogjog jogosultjaként, azaz a tartozás fedezete rendelkezésére áll.

[37] A felperes már 2017-ben tudott az ajándékozási szerződésről, ennek ellenére a szerződés esetleges relatív hatálytalanságából eredő jogait az egyéves objektív megtámadási határidőn belül nem érvényesítette, e ráutaló magatartással a szerződést elfogadta, ezért utóbb igényét bírósági eljárásban érvényesíteni nem tudja, továbbá, mivel a fedezettel érintett követelés megalapozatlan, a kereset ez okból is alaptalan. A felperes nem teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségeit, a kért hiánypótlást nem a megfelelő alakiságokkal bocsátotta a kormányhivatal rendelkezésre, ezért mondta fel a kormányhivatal neve Foglalkoztatási Főosztály Munkaerő-piaci osztálya a támogatásról szóló hatósági szerződéseket. A fentiek értelmében tehát a felperes az Együttműködési megállapodás V.1. pontja szerinti súlyos szerződésszegést követett el, mikor nem határidőben, késedelmesen, illetve nem megfelelő formában állította ki a kötelezvényt.

[38] A felperes a kormányhivatallal szemben a szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesítette, a mai napig nem teljesített semmiféle kifizetést, nem állt helyt sem a kötelezettek, sem pedig az alperesek helyett, ebből következően követelése is alaptalan.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai

[39] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 96 857 307 forintot, valamint ezen összeg 4 522 500 forint részösszege után 2015. december 29-től, míg 1 251 432 forint részösszege után 2016. december 29-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

[40] További marasztalással külön kötelezte I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 49 524 786 forintot, valamint ezen tőkeösszeg 12 922 200 forint részösszege után 2015. december 29-től, míg 3 575 732 forint részösszege után 2016. december 29-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

[41] A bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperesnek a III. és IV. rendű alperesekkel 2015. április 20-án az ingatlan helyrajzi száma alatt felvett ingatlan

tulajdonjogának átruházására kötött szerződése a felperessel szemben hatálytalan. Kötelezte a III. és IV. rendű alpereseket, hogy az I. rendű alperessel szemben a jelen ítélet alapján fennálló követelésnek az ingatlanból való kielégítését és az ingatlanra vezetett végrehajtást tűrjék. A fentieket meghaladóan – a késedelmi kamat kezdő időpontokra vonatkozó, valamint a II. rendű alperessel szemben előterjesztett, szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti keresetet – elutasította. Rendelkezett továbbá az alperesek perköltségfizetési kötelezettségeiről.

[42] Az ítélet jogi indokolásában a bíróság idézte a Ptk. 6:416. § (1) bekezdés kezességi szerződéssel kapcsolatos rendelkezéseit és megállapította, a csatolt okiratok bizonyítják, hogy a felperes B... Bt.-nek és B...-Trade Kft.-nek kormányhivatallal szemben keletkezett tartozásáért készfizető kezességet vállalt garanciadíj ellenében. A szerződés lehetővé tette az említett cégek számára, hogy felmondással éljenek, azonban ennek hiányában a szerződés fennmaradt, ebből következően a felperesnek helyt kellett állnia a bt. és a kft. tartozásáért. A visszerhes szerződéssel kikötött díjat a bt. és a kft., illetve velük egy sorban e kötelezettségükért készfizető kezességet vállaló I. és II. rendű alperesek egyetemlegesen, míg a kft. esetében csak az I. rendű alperes köteles megfizetni.

[43] A bíróság nem fogadta el az alperesek elévülési kifogását, mivel megállapítható volt, hogy a garanciadíjak esedékessége az adott garancia időszak lejártát megelőző legkésőbb 3 nappal következett be, ez 2015. december 28., illetve 2016. december 28-i időpontok. A felperes garanciadíj igényét fizetési meghagyásos eljárásban 2020. november 20-án érvényesítette, mely elévülési időn belül történt, ez egyúttal ez az elévülést meg is szakította.

[44] A bíróság egyetértett az alperesekkel abban, hogy az I. rendű alperes felpereshez intézett, 2019. decemberében kelt e-mail üzenete nem minősül hatályos tartozáselismerésnek, abból sem az elismert tartozás jogalapja, sem összecszerúsége nem tűnik ki.

[45] Az egyes díjrészletekre vonatkozóan a szerződésben meghatározott esedékességi időpontokat megelőző késedelmi kamatigényt a bíróság nem találta alaposnak, e tekintetben a keresetet elutasította, és a szerződésben megjelölt kezdő időpontokhoz igazította az egyes garanciadíj-összegek után fizetendő késedelmi kamatok időszakait.

[46] A tényállás alapján egyértelműen megállapíthatónak találta a bíróság, hogy a felperes a bt. és a kft. tartozásaiért ténylegesen helyt állt, a per során ezt banki átutalási bizonylat csatolásával igazolta. A Ptk. 6:422. §-hoz fűzött kommentárbeli magyarázatot idézve a bíróság megállapította, hogy a felperesnek, helytállása folytán önálló megtérítési igénye keletkezett az I. és II. rendű alperessel szemben, emellett a jogviszony jellegéből következik, hogy az adós köteles visszafizetni a hitelező részére a hitelművelet keretében akár neki, akár harmadik személynek fizetett összeget. Felperesi kezeset egyrészt főkötelezett helyett teljesítő harmadik személynek, másrészt – az alperesi kezesek szempontjából – hitelezőnek kellett tekinteni. A teljesítő kezeset főszabály szerint önálló megtérítési igény illeti meg a főkötelezettel szemben. Ebből következően a felperesnek az I. és II. rendű alperesekkel, mint egyetemleges kötelezettekkel szemben 85 011 916 forint, míg I. rendű alperessel szemben 33 026 854 forint és járulécai erejéig keletkezett önálló megtérítési

igénye, melyet az I., illetve II. rendű alperesek a megelőző törvényszék neve előtti eljárásban felmerült perköltséggel együtt kötelesek felperes javára megtéríteni.

[47] A bíróság részben találta alaposnak az ajándékozási szerződés fedezetelvonó jellegének megállapítására irányuló keresetet. Idézte a Ptk. 6:120. § (1) bekezdés, valamint a Kúria 1/2011. (VI.15.) PK vélemény iránymutatásait, melyek alapján vizsgálta a kielégítési alap elvonásának fennálltát a fedezetelvonó szerződés megkötésének időpontjára nézve. Megállapította, hogy a felperes által csatolt tulajdoni lap, valamint az alperesek által csatolt adásvételi szerződés alapján az érintett ingatlan nem képezte a II. rendű alperes tartozásának a fedezetét, mivel az kizárólag az I. rendű alperes tulajdonában állt. A II. rendű alperes vonatkozásában nem merül fel az, hogy az ajándékozási szerződés az ő helytállási kötelezettsége alapjául szolgáló fedezetet vont volna el.

[48] A bíróság megjegyezte, nem fogadható el azon alperesi védekezés, hogy más behajtható vagyon is rendelkezésre áll fedezetül, mivel az nem saját magánvagyonuk, hanem cégvagyon. Az alperesek nem tették vitássá az ingyenes szerzés és a közeli hozzátartozói minőség miatt vélelmezendő rosszhiszeműséget.

[49] A további alperesi védekezés kapcsán kitért a bíróság a Ptk. 6:89. § rendelkezésére, mellyel kapcsolatban hangsúlyozta, az ott szabályozott megtámadási határidő nem vonatkoztatható a fedezetelvonás miatti relatív hatálytalanságra, az kizárólag a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás esetén vizsgálható. Mindezek alapján a bíróság az I. rendű alperes és a III., IV. rendű alperesek között létrejött ingyenes ingatlan tulajdon-átruházási szerződést minősítette hatálytalannak, kötelezve III. és IV. rendű alpereseket annak tűrésére, hogy a kezesi szerződés alapján az I. rendű alperest terhelő követeléseit abból a felperes kielégíthesse, míg II. rendű alperessel szembeni hatálytalanság megállapítása és tűrésre kötelezésre irányuló keresetet elutasította.

[50] Az ítélet indokolásának végén a bíróság kitért arra is, hogy miért mellőzte az alperesek által felajánlott tanúbizonyítást és részletes perköltségszámítást vezetett le, meghatározva az egyes alperesek perköltségfizetési kötelezettségeinek összegeit.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[51] Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, elsődlegesen kérve annak megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését. E körben kérték korábbi bizonyítási indítványaik szerint a bizonyítás kiegészítését.

[52] Alperesek fellebbezési álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyenként nem helytállóan állapította meg, az irányadó jogszabályokat tévesen értelmezte és nem megfelelően alkalmazta, emiatt téves jogértelmezésen és jogi következtetésen alapul az elsőfokú ítélet, mely az anyagi jognak nem felel meg.

[53] Tényállításként előadták, a kötelezettségvállalással érintett pályázatok megvalósultak, ezt okirati bizonyítékok támasztják alá és az általuk indítványozott tanúvallomások is megerősítenék. Ezzel szemben a felperes nem teljesítette szerződésben vállalt kötelezettségét, amikor nem megfelelő módon adott kezességvállalási nyilatkozatot. A fellebbezési álláspont szerint ez vezetett a pályázatok meghíúsulásához. A felperes magatartása, eljárása felróható és rosszhiszemű volt. A kormányhivatal is közvetlenül a felperessel szemben élt igényérvényesítési joggal. Ez azt mutatja, hogy a felperest tartotta felelősnek a kialakult helyzetért. A B...-Trade Kft. esetében nem is volt mihez garanciát vállalni, ugyanis a pályázat visszavonásra, az összegek visszafizetésre kerültek a kormányhivatali felmondás folytán.

[54] A jelen eljárásban az alperesek, mint kezesi mellékkötelezettek jogosultak a főkötelezettet megillető kifogások érvényesítésére.

[55] A fedezetelvonó szerződés vonatkozásában hangsúlyozták, a felperes rendelkezik követelésének kielégítését biztosító fedezettel. Az egyenes adóssal szemben folyó végrehajtási eljárásba bekapcsolódott zálogjogosultként a végrehajtás alá vont ingóság értékesítését akadályozta, ezzel maga idézte elő, hogy követelése a főkötelezett részéről nem térülhetett meg. Alperesek megjegyezték, a felperes már 2015. június 18-án, a részére átadott hiteligénylő űrlapokból tájékozódhatott arról, hogy az I. rendű alperes nem a lakóingatlan saját tulajdonosa, azon csak haszonélvezeti joga van, emellett a közhiteles ingatlan-nyilvántartásból is tájékozódhatott erről. A bírói gyakorlatra utalva hangsúlyozták, a jogszabály nem írja elő kötelezően, hogy az egyéb vagyonból történő behajthatóság feltétele lenne, hogy az adósok csakis a saját vagyonukat nevezhetnék meg fedezetül.

[56] A fellebbezési álláspont szerint az ajándékozási szerződés jelen esetben nem volt fedezetelvonó azért sem, mert az ingatlan értéke meg sem közelíti a beruházás vagy az egyenes adós helytállási kötelezettségének mértékét. Mindemellett, amennyiben a folyamatban lévő végrehajtási eljárásban a felperes követelése megtérülne, úgy az ingatlanból való kielégítés már jogalap nélküli gazdagodásra vezetne. Kérték figyelembe venni, az I. rendű alperes akkor idegenítette el az ingatlant, amikor a pályázat már megvalósult. A kormányhivatal a hatósági szerződést 2015. októberében mondta fel, az ajándékozási szerződést pedig ezt megelőzően, áprilisban kötötték. Ez egyértelműen azt mutatja, hogy nem fedezetelvonási céllal történt a szerződéskötés.

[57] Valamennyi felperesi követelés jogalapját érinti, hogy a felperes nem teljesítette szerződésben vállalt kötelezettségeit és ez a vezetett a hatósági szerződések felmondásához. A tényállás részeként alperesek kérték figyelembe venni, hogy az illetékes kormányhivatal írta elő a hatósági szerződésmódosítás feltételül, hogy feltétlen és visszavonhatatlan készfizető kezességvállalási kötelezvényt kell adnia a felperesnek, melynek lejáratát idejét 2018. december 31-ig meg kellett volna hosszabbítani. A felperes ezt a kötelezettségét önhibájából, neki felróható okból nem szerződésszerűen teljesítette. A kért hiánypótlást nem a megfelelő alakiságokkal bocsátotta a kormányhivatal rendelkezésére, ezt a felmondási okot tartalmazza az azonnali hatályú felmondás indokolása is, melynek idevágó részét külön idézte a fellebbezés.

[58] Az alperesek kérték továbbá figyelembe venni a kormányhivatal azon hivatalos értesítését, hogy a felperes, felé mind a mai napig nem teljesített, semmiféle fizetéssel nem állt helyt sem a főkötelezettek, sem az alperesek helyett. Ezzel egyező megállapításra jutott az előzményi perben az törvényszék neve, valamint a ítéltábla neve is.

[59] A felperes önhibájából került olyan helyzetbe, hogy saját szerződésszegése, hibás teljesítése miatt kellett helytállnia. Saját felróható magatartására ezért előnyök szerzése végett a Ptk. 1:3. § (1) bekezdés, valamint 1:4. § (1), (2) bekezdés miatt sem hivatkozhat. A felperes szerződésszegése kapcsán a fellebbezés felhívta a Ptk. 6:34. §, 6:62. § (1), (3) bekezdés, valamint a 6:137. § rendelkezéseit. A szerződésszegés nevesített esetei közül az alperesek felperesi hibás teljesítésre hivatkoztak. A fellebbező alperesek kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperesi szerződésszegést és a felróható magatartást. A felperestől, mint pénzintézetől elvárható lett volna, hogy a megkövetelt formában és tartalommal adja meg a nyilatkozatot, ezt mégsem tette, így rosszhiszeműen, felróhatóan járt el. Az alperesek tanúbizonnyítási indítványait fenntartották, hangsúlyozva, a konkrétan megjelölt személyek esetében az is meghatározásra került, hogy milyen állított tényállási elemet tudnak megerősíteni, alátámasztani.

[60] Az elévülés tekintetében is téves megállapításra jutott a törvényszék, mivel a felperes követelését elévülési időn belül nem érvényesítette. A fellebbezési álláspont szerint irreleváns, hogy a felek milyen esedékességet kötöttek ki az együttműködési szerződésekben, mivel a kormányhivatallal kötött hatósági szerződés felmondásra került, így az előre meghatározott esedékességek, mint a főkötelezettséget biztosító mellékkötelezettségről szóló szerződés egyik rendelkezése értelmét veszítette. A 2015. évre esedékes garanciadíj megfizetését megelőzően már felmondásra került a hatósági szerződés, ebből következik, hogy a garanciavállalás is okafogyottá vált.

[61] Az alperesek kérték továbbá az őket terhelő perköltség összegének mérséklését is.

[62] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Felperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból logikailag helytálló következtetést vont le, az ítélet megfelel a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak.

[63] A tényállást illetően felperes felhívta a figyelmet, hogy téves hivatkozást tartalmaz a fellebbezés, elsősorban a tekintetben, hogy az érintett pályázatok megvalósultak. A felperes kérte figyelembe venni, hogy a bt. esetében a felek a határidőt két alkalommal meghosszabbították, és a harmadik hosszabbítási kérelem nem volt már elfogadható a kormányhivatal részéről. Ezt az törvényszék neve ítéletének [33], [34] bekezdései idézésével kívánta alátámasztani. A kft. esetében is kétszer történt határidő-módosítás, majd 2015. október 13-án került sor az azonnali hatályú felmondás közlésére. Ez tartalmazta, hogy a kedvezményezett a beruházást nem fejezte be, a záró pénzügyi elszámolást nem nyújtotta be, illetve a munkaerő felvételt sem valósította meg, így ezzel a szerződés több pontját is megszegte. Mindezen tényállási elemeket ugyancsak tartalmazza az törvényszék neve előzményi perben hozott ítélete, melyből megállapítható, hogy az I. rendű alperes valótlan tény állít fellebbezésében, amikor arra hivatkozik, hogy az érintett pályázatok megvalósultak.

[64] Felperes visszautasította, hogy saját eljárása felróható vagy rosszhiszemű lenne. Megjegyezte, ezzel kapcsolatban nem tartalmaz konkrétumot a fellebbezés. Emellett az sem bírna relevanciával, ha ő lenne az okozója bármilyen magatartása vagy mulasztása miatt annak, hogy a szerződés felmondásra került, ez az alperesek helytállási kötelezettségére nem hatna ki. A támogató közvetlenül a két társaságot kötelezte visszafizetésre, ennek azok azonban nem tettek eleget, ezért fordult a felperessel, mint kezessel szemben a visszafizetést követelő fél. Ennek az igényérvényesítésnek nem az volt az oka, hogy a felperes felelős a kialakult helyzetért, hanem az, hogy a két főkötelezett társaság nem tett eleget szerződési kötelezettségeinek. Mindezt a bt. és a kft. vonatkozásában az törvényszék neve ítéletéből vett részletekkel kívánta a felperes alátámasztani. Megállapítható, hogy a támogató a két társaságot kötelezte visszafizetésre, sőt a kft. esetében még adóhatósági megkeresés is történt a követelés behajtása érdekében, és csak ezt követően jelentette be igényét a támogató a felperesnél. Ezt még az I. rendű alperes törvényszék neve előtt tett tanúvallomása is megerősítette. Az alperesek tehát kizárólag a velük szemben történt peres igényérvényesítést követően alakították ki azon álláspontjukat, mely szerint a felperest bármilyen felróhatóság terhelné.

[65] A pályázat visszavonásával kapcsolatos alperesi előadás ellentétes az törvényszék neve ítéletéből hivatkozott rendelkezésekkel, ha a visszavont pályázatból eredő fizetési kötelezettségnek eleget tettek volna a társaságok, akkor nem kötelezte volna őket visszafizetésre a támogató és nem keletkezett volna felperessel szemben sem igény. Emellett az alperesi oldal az esetleges visszavonást vagy visszafizetést semmivel sem igazolta.

[66] A felperes által teljesített kezesi szolgáltatásért járó díj iránti igény megalapozott. A felperes hangsúlyozta, a fedezetelvonás fennáll, az azzal kapcsolatos törvényi vélelmet sem a rosszhiszeműség, sem az ingyenesség vonatkozásában az alperesi oldal nem tudta megdönteni. A fedezetelvonás és a felperest megillető zálogjog egymástól független jogintézmények, azok egymás érvényesíthetőségét nem zárják ki.

[67] A felperes felhívta a figyelmet a közte és I. és II. rendű alperesek között létrejött együttműködési megállapodás 3. fejezet 1.2. pontjára, melynek értelmében a felperes előzetes hozzájárulása kellett volna a tárgyi ingatlan elidegenítéséhez, melyet az I. rendű alperes nem tudott az elsőfokú eljárásban igazolni. Felperesi hozzájárulás hiányában a fenti szerződési rendelkezés megszegésével idegenítette el I. rendű alperes a tárgyi ingatlant. Felperes hangsúlyozta, az I. rendű alperesnek kellett volna őt tájékoztatnia az ajándékozásról, részéről késedelembe esés a fedezetelvonó jellegre történő hivatkozással ezért nem következhetett be. Emellett fenntartotta, hogy I. rendű alperes figyelmen kívül hagyta a Ptk. 6:120. § (1) és (2) bekezdését, különösen a rosszhiszeműség és ingyenesség nem hagyható figyelmen kívül, mely törvényi vélelmet az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban nem tudott megdönteni. A fedezetelvonás kapcsán kérte az elsőfokú ítélet indokolása [64] bekezdésének elfogadását.

[68] A kezesi szerződés felperesi teljesítését illetően felhívta a figyelmet a bt.-re vonatkozó támogatási szerződés V/1. pontjára, melyet idézett. Hangsúlyozta, ez nem a súlyos szerződésszegést definiálja, hanem annak jogkövetkezményeként a szerződés megszűnés egyik esetét írja elő. E tekintetben is helyes következtetést vont le az elsőfokú bíróság, amikor azt rögzítette, alperesi felmondás hiányában a szerződés hatálya fennmaradt, ennek megfelelően kellett helytállnia a felperesnek a bt. és a kft. tartozásáért, és ennek

következtében nyílt meg a megtérítés iránti joga az I. és II. rendű alperes irányában. Hangsúlyozta, a per során csatolt banki átutalási bizonylat igazolja, hogy részéről a kezességi helytállás, vagyis a támogatói követelés megtérítése megtörtént, ő teljesítette helytállási kötelezettségét. A fellebbezés 4. pontjához kapcsolódóan kiemelte, felperes pénzügyi intézmény, azon belül pénzügyi vállalkozás, és a kezességvállalásra MNB engedéllyel rendelkezik.

[69] Az alperesek tanúbizonyítás iránti indítványát a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített alperesi nyilatkozatot idézve olyan általános kérelemnek minősítette, mellyel kapcsolatban helyesen foglalt állást úgy az elsőfokú bíróság, hogy az nem volt alkalmas annak pontos körülírására, hogy mely tények bizonyítására kívánta a tanúkat meghallgatni az alperesi oldal.

[70] Felperes kérte elfogadni az elévülés vonatkozásában is az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtett jogi álláspontot. Kérte a részére megítélt perköltség összegének helybenhagyását is. Összefoglalásként előadta; a fellebbezésben kifejtett alperesi álláspont alaptalan, ő ezzel szemben valamennyi állítását hitelt érdemlően igazolta. Igazolásra került, hogy egyik cég sem teljesítette a támogatói okiratban foglalt kötelezettségeit, ebből eredt a visszafizetési kötelezettség, a két társaság szerződészegése nem eshet felperes terhére, ennek vizsgálata valójában nem is lehet jelen eljárás tárgya. A fedezetelvonás körében az I. rendű alperes a rosszhiszeműsége és ingyenességre vonatkozó törvényi vélelmet nem döntötte meg, míg a fedezetelvonás további törvényi követelményei igazolásra kerültek.

[71] Az alperesek észrevételükben változatlanul fenntartották fellebbezési kérelmeiket. Továbbra is állították, hogy a felperes nem teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségeit, a végleges átadás-átvétel, illetve a pályázat megvalósulása ezért nem volt lehetséges. Hangsúlyozták, a telephelyen még mindig megtalálható a lefoglalt gépsor, a termelés elindulhatott volna, és sor került a dolgozók toborzására is. A pályázatok végső megvalósulásához mindössze annyi hiányzott, hogy a felperes teljesítse szerződésben vállalt kezességvállalási kötelezettségét. Felhívták a figyelmet az törvényszék neve F/25. számon csatolt ítéletének azon bekezdéseire, melyek az alperesi álláspontot támasztják alá, melyeket külön idéztek is. E hivatkozásokból egyértelműen kiderül a felperesi felelősség a kialakult helyzetért. Továbbra is hangsúlyozták a felperes, mint pénzügyi vállalkozás megfelelő szaktudással és felelősséggel bír, tudnia kellett volna pontosan, hogy milyen módon kell a kezességvállaló nyilatkozatot megtenni. Az törvényszék neve, illetve az előzményi perben másodfokon eljáró ítéltábla neve ítéletének indokolásából vett további idézetekkel azt kívánták alátámasztani, hogy a lefoglalt zálogtárgyból befolyó bevételek alkalmasak lehetnek a teljes felperesi követelés kielégítésére. Ez egyúttal szükségtelenné teszi az I., II. rendű alperesek kezési helytállását, illetve a jelen per tárgyát képező ingatlanból történő igénykielégítés esetére előírt tűrésre kötelezést.

[72] Alperesek hangsúlyozták, lényeges tényállási körülmény, hogy a felperesnek mikor jutott, juthatott tudomására az, hogy az I. rendű alperes már nem tulajdonosa az ingatlannak, a felperes ráutaló magatartással, ennek tudomásul vételével ezt valójában elfogadta, illetve a kellő körültekintést elmulasztotta. A felperesnek e tekintetben önhibája áll fenn, erre hivatkozással nem juthat jogtalan előnyhöz alperesek hátrányára. Az elévülés tekintetében kiemelték, annak megszakítását az eljárás során mindvégig vitatták.

[73] Összefoglalásként alperesek rögzítették; a kötelezettségvállalással érintett pályázatok fizikailag megvalósultak, a gépsor beszerzésre került, munkavállalók toborzása is megtörtént, a projektek végleges átadás-átvételére kizárólag a felperesnek felróható okból nem került sor. Felperes valamennyi igényérvényesítésével késedelembe esett, követelése elévült. Kérték figyelembe venni, hogy a felperesnek a mai napig rendelkezésére áll fedezete a követelésre, ennek ellenére saját hibáját palástolva próbál alperesek rovására jogtalanul előnyre szert tenni.

Az ítéltábla döntésének indokai

[74] A fellebbezés nem alapos.

[75] Jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 376. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, mely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, és az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amelyre fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[76] Az alperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 381. §-ára figyelemmel történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték.

[77] A Pp. 383. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság – ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség – az ügy érdemében dönt.

[78] Az előbbieket azt jelentik, amennyiben a fellebbezésében a fél az ítélet megváltoztatását, illetve annak hatályon kívül helyezését is kéri, a másodfokú bíróságnak először a hatályon kívül helyezéssel kapcsolatos kérelmet kell megvizsgálnia és csak annak megalapozatlansága esetén dönthet az ügy érdemében.

[79] A Pp. 381. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[80] Az alperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését abban jelölték meg, hogy nem tett eleget tanúbizonyítás iránti indítványaiknak. A Pp. 276. § (1)-(5) bekezdés szabályaiból következik, hogy a bíróság nem köteles hivatalból eleget tenni a felek bizonyítási indítványainak, ugyanis a törvény a bíró belátására, mérlegelésére bízta, hogy szükséges-e az indítványozott bizonyítás lefolytatása a perbeli tényállás teljes körű feltárásához, illetve a per eldöntéséhez, vagy az a jogvita elbírálása szempontjából irreleváns. A Pp. lényeges elvárása, hogy a bizonyítási indítványt a fél olyan részletességgel tegye meg, hogy abból kitűnjön, pontosan milyen bizonyítékot, bizonyítási eszközt kíván szolgáltatni és milyen tényállási elem, tényállítás igazolására kívánja azt felhasználni [Pp. 275. § (1) bekezdés].

[81] A perbeli esetben a 11. számú jegyzőkönyvből kitűnik, hogy az alperesi oldal a tanúbizonyítási indítványát nem kellő részletességű indokokkal adta elő. A bíróság külön tájékoztató felhívása ellenére sem tudta az alperesi jogi képviselő konkrétan meghatározni, hogy az általa megjelölt személyek pontosan milyen tényeket tudnak alátámasztani (11. számú jegyzőkönyv 4. oldal). A tanúkkal kapcsolatos alperesi hivatkozások a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékokon túli tényfeltárással egyébként sem alkalmasak. Az alperesi kezesek helytállási kötelezettsége szempontjából irreleváns a cégek és a kormányhivatal közti szerződések teljesítésével kapcsolatos körülmények feltárása. Döntő jelentősége jelen perben annak van, hogy a felperes kezesi felelőssége fennállt, helytállási kötelezettsége megnyílt, melyet jogerős ítélet állapított meg az előzményi perben. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság ítéletében ezért, hogy a csatolt iratok, szerződések, egymás közti levelezés, valamint elsősorban az törvényszék neve és a ítéltábla neve ítéletei és az azokban rögzített tényállások alkalmasak, egyúttal elegendőek a perbeli jogvita eldöntéséhez, a további tanúbizonyítás újabb, releváns tényfeltáró bizonyítékot már nem szolgáltatathatott volna. Mindezekre tekintettel az ítéltábla nem találta eljárási szabálysértőnek azt, hogy a tanúbizonyítás iránti alperesi indítványnak a Pp. 276. § (5) bekezdés helyes alkalmazásával az elsőfokú bíróság nem adott helyt.

[82] Hatályon kívül helyezési ok felmerülésének hiányában a kereset elutasítását célzó érdemi fellebbezési hivatkozások elbírálása során az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjai szerinti felülbírálati jogkörben eljárva vizsgálta az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelését. Az ítéltábla e körben előrebocsátja, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogkövetkeztetést vont le az alperesek marasztalhatóságát illetően. A keresetet elutasító rész megfellebbezésére nem került sor, ezért erre a másodfokú felülbírálat nem terjedhetett ki.

[83] Amennyiben elévülési kifogás előterjesztésére kerül sor egy perbeli jogvitában, úgy a bíróságnak elsődlegesen e kérdéskörben kell döntenie, elévülés megállapítása esetén ugyanis a bíróság előtti jogérvényesítés lehetősége hiányában nem kell áttérni a perbeli jogvita érdemi elbírálására (BH2013. 189 számú eseti döntés, BH2006. 220. számú eseti

döntés). A felperesi követelések elévülését az alperesek fellebbezésükben is megemlítették. Általánosságban, az elsőfokú eljárásban előterjesztett érdemi ellenkérelemre hivatkozással állították, hogy az elévülési idő letelt, megjegyezve, hogy a garanciadíjak esedékességének kikötése azért irreleváns, mert a kormányhivatallal kötött hatósági szerződés felmondásra került, ezáltal a főkötelezettséget biztosító mellékkötelezettségről szóló szerződés ezzel kapcsolatos rendelkezése – a fellebbezés megfogalmazása szerint – „értelmét veszítette”.

[84] E jogi állásponttal az ítéltábla nem értett egyet. A támogatási szerződés felmondása nem érintette a felperes, valamint a bt. és a kft. között megkötött együttműködési megállapodások hatályát. Ezek ugyanis éppen arra irányultak, hogy ilyen esetben a felperes helyt álljon a cégek kezeseként. Erre utóbb a ítéltábla neve jogerős ítélete folytán sor is került. A felperes olyan szolgáltatást nyújtott ezáltal, melynek ellentételezését a garanciadíj jelenti. A cégek e fizetési kötelezettségére is kiterjedt az I. és II. rendű alperesek kezességvállalása, a díjigényt az elévülési időn belül velük szemben a felperes érvényesíthette.

[85] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy az A/4. sorszám alatti beadványra hivatkozás sem helytálló az alperesi részről, tekintve, hogy az egy 2021. március 1-jei kormányhivatali tájékoztató volt, ekkor a felperes jogerős marasztalására még nem került sor. A felperes utóbb 4. sorszám alatti beadványa F/27. számú mellékletével igazolta a jogerős ítéleti marasztalás szerinti, teljes körű kezesi fizetési kötelezettség teljesítésének megtörténtét, egy 2021. december 30-ai banki átutalási bizonylattal.

[86] Az elévülés kérdésére visszatérve az elsőfokú ítélet helyesen indult ki tehát a hatályos együttműködési megállapodásokban kikötött díjfizetések esedékességi időpontjaiból, melyek eltelte a díjbekérők szabályszerű kézbesítése hiányában is esedékessé tették a cégek számára az aktuális, arányos díjfizetést 2015., illetve 2016. évekre nézve [Ptk. 6:35. § (1) bekezdés]. A 2015. december 28-án, illetve 2016. december 28-án lejáró és ezáltal esedékessé váló fizetési kötelezettségek teljesítésének elmaradása miatt 2020. november 18-án – az 5 éves elévülési időn belül – fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett a felperes, mely a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontja folytán megszakította az elévülést, így ezen felperesi követelések tekintetében nem helytálló az elévülési kifogás.

[87] A felperes kezesi helytállása folytán megnyíló követelés I. és II. rendű alperesek irányában 2021. december 30-ai dátumú, így erre nézve sem merülhet fel az elévülés, tekintettel arra, hogy a peres eljárás folyamán került sor a kezesi helytállás megvalósulására. A fenti elévülési kezdő időponthoz képest a felperes már 2022. február 15-én bejelentette erre nézve is az igényét (4. számú kereset-felemlés 2. oldal).

[88] A fellebbezésben is fenntartott érdemi alperesi védekezés volt, hogy a pályázatok megvalósultak, a helyszínen a beruházások megtörténtek és munkaerő-toborzásra is sor került. E tekintetben azonban érdemi bizonyítékot az alperesi oldal nem szolgáltatott a per során. Ezzel szemben a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokból, elsősorban az törvényszék neve ítéletének tényállásából helyesen idézett a felperesi ellenkérelem. Emellett a kormányhivatal részéről történt szerződés-felmondás tartalmának kiemelése is egyértelműen jelzi, hogy a kedvezményezettek a beruházást többszöri határidő-módosítások ellenére sem végezték el teljeskörűen. A bt. vonatkozásában közölt azonnali hatályú felmondás külön kitért

arra is, hogy a kedvezményezett megszegte a hatósági szerződésben foglalt kötelezettségét, a beruházást a póthatáridőig sem fejezte be. Itt hangsúlyozza az ítéltábla, külön felhívja a figyelmet a felmondás azon szerződési feltételre is, mely szerint csak akkor minősülhet befejezettnek egy beruházás, amikor a műszaki átadást követően a beruházás eredményeként végzett tevékenységhez a vállalkozás valamennyi szükséges *szakhatósági engedélyt* is megkapja. Ilyen engedélyeket az I. és II. rendű alperesek a per során csatolni nem tudtak, ezek beszerzését, rendelkezésre állását fellebbezésükben sem állították. Ehhez képest nem döntő jelentőségű, hogy a felperes a 2018. december 31-ig szóló kezességvállalás meghosszabbítást nem a kormányhivatal elvárása szerint biztosította. A felmondások fő oka, vagyis a projektek fizikai teljesítésének elmaradása az okirati bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítható, mely a cégeknek felróható okból következett be.

[89] Nem hat ki az I. és a II. rendű alperes helytállási kötelezettségére az sem, hogy a kormányhivatal a felperessel szemben érvényesítette a kifizetett összegek visszafizetése iránti igényét. Ez nem azt jelzi, hogy a felperest tekintette volna felelősnek a projektek meghíúsulásaért, kizárólag azt mutatja, hogy a tőkeerős készfizető kezessel szemben volt célszerű az állami közpénzek visszakövetelésének érvényesítése.

[90] Azon fellebbezési hivatkozás, melyben az alperesek egyéb szerződési biztosítékok, így a jelzálogjog-érvényesítés hiányát, illetve akadályozottságát sérelmezik, a saját személyes helytállási kötelezettségük alóli mentesülést célozta, ez azonban jogi tartalmát tekintve csakis sortartási kifogásként értelmezhető. Az egyszerű kezestől eltérően a készfizető kezes I. és II. rendű alpereseket azonban nem illeti meg a sortartási kifogás lehetősége, a jogosult akár az egyetemleges adós kötelezettel szemben is fordulhat jelzálogjog-érvényesítés útján, de dönthet úgy, hogy a kezessel szemben érvényesít igényt, sőt a bírói gyakorlat nem zárja ki azt sem, hogy több irányú igényérvényesítés is történjen. Utóbb, a végrehajtás során lehet majd vizsgálandó körülmény, hogy többszörös behajtásra ne kerüljön sor, a kötelezetteket megilleti a végrehajtás-korlátozás vagy végrehajtás megszüntetése iránti eljárás kezdeményezése. A jelenlegi helyzetben tehát a zálogjoggal kapcsolatos igényérvényesítés ténye, vagy a zálogtárgy értékesítésének elhúzódása nem volt jogi akadálya annak, hogy a felperes az I. és II. rendű alperesekkel, mint készfizető kezesekkel szemben is igényt érvényesítsen.

[91] Az ingatlan ajándékozási szerződés fedezetelvonó jellegét cáfoló III., IV. rendű alperesi védekezés fellebbezésben is felhozott indokait illetően az ítéltábla nem fogadta el mentesítő körülménynek azt, hogy az ajándékozás megvalósulásának időpontja korábbi, mint a kormányhivatali felmondás. E körben meghatározó időpont az, hogy az ajándékozásra az I. rendű alperesi kezességvállalást tartalmazó együttműködési megállapodás megkötését követően került sor. A rosszhiszeműség és az ingyenesség pedig a Ptk. 6:120. § (2) bekezdés alapján vélelmezendő, mely törvényi vélelmet az alperesek nem tudták a per során megdönteni. Helytálló azon felperesi észrevétel továbbá, hogy az együttműködési szerződés előírása szerint a felperes előzetes hozzájárulását kellett volna kikérnie I. rendű alperesnek a fedezetül szolgáló tárgyi ingatlan elidegenítéséhez. Ebből következően I. rendű alperest terhelte tájékoztatási kötelezettség az elidegenítésről és nem a felperesnek kellett folyamatosan figyelemmel kísérnie a fedezetül szolgáló ingatlan tulajdonjogi állapotát. A felperes erről csak a per során értesült, így jogszerűen érvényesíthette a perben az elvont fedezet visszaszerzése iránti jogait is [Ptk. 6:120. § (3), (4) bekezdés].

[92] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a fellebbezésben felhozott alperesi hivatkozásokat nem találta alkalmasnak arra, hogy I., II. rendű alperesek kezesi helytállási kötelezettségeik alól mentesüljenek, illetve a III., IV. rendű alperesek esetében, hogy a fedezetelvonás tényének megállapítása és a jogkövetkezmény alkalmazása mellőzhető legyen, ezért az elsőfokú bíróság helyes marasztalásokat tartalmazó ítéletét – az ott kifejtett jogi indokokat osztva – a Pp. 383. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság ítélete utolsó részében igen részletes perköltségszámítással mutatta ki az egyes alpereseket terhelő elsőfokú perköltségek összegét, melybe a felperes által előlegezett elsőfokú eljárási illetéket is bele kellett számítani, ezért nem tekinthető túlzottnak a megállapított elsőfokú perköltségek összege.

[93] Az alperesek fellebbezésüket valamennyi ítéleti marasztalás tekintetében együttesen egységes formában terjesztették elő, ezért az ítéltábla indokoltnak találta egyetemleges kötelezésüket a le nem rótt fellebbezési illeték, valamint a felperes másodfokú eljárási költségének megfizetésére [Pp. 83. § (1) bekezdés]. A felperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját a helytálló hivatkozásokat tartalmazó 10 oldalas beadványhoz kapcsolódóan kifejtett ügyvédi tevékenység alapulvételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdés alapján

a költségfelszámításban igényelt összeghez képest alacsonyabb összegben határozta meg az arányosított mérséklést lehetővé tevő szabály alkalmazásával.

Szeged, 2023. január 9.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.322/2022/11.

A felperes:

felperes neve Zrt. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Zöld Katalin Eszter (jogi képviselő címe)

Az alperesek:

I. rendű alperes: I. r. alperes neve (I. r. alperes címe)

II. rendű alperes: II. r. alperes neve (I. r. alperes címe)

III. rendű alperes: III. r. alperes neve (I. r. alperes címe)

IV. rendű alperes: IV. r. alperes neve (IV. alperes címe)

Az alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Veres István (jogi képviselő címe)

A per tárgya:

Kezességi szerződésen alapuló díjtartozás

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 5.P.20.004/2022/12.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperesek, 5.P.20.004/2022/13., 15.

K I J A V Í T Ó V É G Z É S

Az ítéltábla a Pf.III.20.322/2022/7. sorszámú ítéletének fellebbezési illetékfizetésre vonatkozó rendelkezését az alábbi átszövegezéssel kijavítja.

Kötelezi az alpereseket, hogy az ítélet meghozatalának meghozatalától számított 60 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az illeték megfizetése során a Szegedi Ítéltáblát és a jelen ügyszámot, valamint a befizető fél adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Amennyiben az illeték megfizetésére vonatkozó felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesznek eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

A kijavító végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

A Szegedi Ítéltábla jelen perben lefolytatott másodfokú eljárásban meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, a megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Az ezáltal másodfokon peresztessé vált alpereseket akként kötelezte a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére, hogy azt külön felhívásra egyetemlegesen fizessék meg az államnak. Az illetékfizetési kötelezettség ilyen módon történő előírása 2023. január 1. napjától már nem lehetséges, figyelemmel a 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § rendelkezéseit megváltoztató 26/2022. (XII.6.) IM rendelet szabályaira. Az ítéltábla ezt hivatalból észlelve, a Pp. 352. § (1) bekezdés alkalmazásával az elírást tartalmazó ítéleti rendelkezést a 2023. január 1. napjától irányadó új fizetési mód előírásai szerint kijavította és megadta a 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés és (3) bekezdés szabályai szerinti tájékoztatást.

A kijavító végzés ellen a Pp. 352. § (4) bekezdés a) pontjára figyelemmel nincs helye külön fellebbezésnek.

Szeged, 2023. január 19.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró